

KONGELIG RESOLUSJON

Energidepartementet
Statsråd: Terje Aasland

Ref.nr.:
Saksnr.: 25/1838
Dato: 29.08.2025

Delegering av Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven, vannfallrettighetsloven og vannressursloven i samsvar med vedlegg til resolusjonen

1. Innledning

Økt utbygging av lønnsom kraftproduksjon er avgjørende for å styrke norsk konkurransekraft, skape verdier og trygge norske arbeidsplasser. Delegering av vedtaksmyndighet i vannkraftsaker vil ved å fjerne unødvendig dobbeltbehandling og bringe prosessen i samsvar med behandlingen av andre energisaker, innebære en forenkling av konsesjonsbehandlingen for vannkraft.

I NOU 2023: 3 (Mer av alt – raskere) anbefalte Energikommisjonen blant annet at myndighetene kontinuerlig skulle vurdere, og eventuelt innføre, forenklinger av saksprosessene der dette ikke går ut over kvaliteten. Myndighetsdelegering er også fremhevet som et mulig effektiviseringsstiltak i Meld. St. 25 (2015-2016) Kraft til endring – energipolitikken mot 2030. I meldingen ble det signalisert at Energidepartementet (ED) ville utrede nærmere om og på hvilken måte myndighet til å gi konsesjon i vannkraftsaker kunne delegeres til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) med mål om å forenkle konsesjonsprosessen, særlig i tilfeller med mindre reguleringer.

Myndigheten etter vassdragslovene, lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag (vassdragsreguleringsloven), lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. (vannfallrettighetsloven) og lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven), er fordelt mellom Stortinget, Kongen og departementet, med noen unntak. Store deler av myndigheten er allerede delegert til Energidepartementet i kgl.res. 15. desember 2017 og kgl.res. 15. desember 2000 (av Lovdata kalt «Forskrift 15. desember 2000 nr. 1270 om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven»). Energidepartementet har delegert store deler av sin myndighet videre til NVE i delegeringsvedtak 30. juni 2021 nr. 2314 etter vannfallrettighetsloven og vassdragsreguleringsloven og delegeringsvedtak 19. desember 2000 nr. 1705 etter vannressursloven.

Departementet mener NVE som utgangspunkt bør gis myndighet til å fatte alle førsteinstansvedtak etter vassdragslovene, med unntak av de tilfeller der loven forutsetter samtykke fra Stortinget eller legger myndigheten til kommunen, eller der Kongen har gitt myndighet til et annet forvaltningsorgan. Det foreslås at Kongens myndighet etter

lovbestemmelsene delegeres til Energidepartementet ved kongelig resolusjon. Departementet vil deretter delegere relevant myndighet videre til NVE gjennom et eget vedtak, med hjemmel enten direkte i loven eller i den kongelige resolusjonen. Departementet foreslår også å delegere annen vedtaksmyndighet fra Kongen til departementet for å effektivisere andre mindre prosesser som etter dagens myndighetsfordeling gjør at små saker behandles av Kongen. Gjeldende delegeringsvedtak vil oppheves, og det vil fattes et delegeringsvedtak for alle vassdragslovene. Gjeldende delegeringer vil i all hovedsak videreføres.

På generelt grunnlag vil delegeringen, inkludert en videredelegering til NVE, innebære en strømlinjeforming av konsesjonsprosessen på tvers av teknologier. Prosessen vil være lik for behandling av sol, vind og vann. Det vil si at NVE avgjør saker som førsteinstans, for eksempel ved å gi konsesjon til utbygging, og Energidepartementet avgjør eventuelle klage- eller innsigelsessaker. Delegeringen kan frigjøre noen ressurser hos Energidepartementet da det ikke vil være nødvendig med en fullstendig behandling på departementsnivå i alle saker. Endringen hos NVE fra å skrive innstilling til å fatte førsteinstansvedtak vil ikke innebære en økning i ressursbruk. NVE vil imidlertid få en økt ressursbruk i oppgaven med å vurdere og utarbeide grunnlag for klagebehandling i departementet. Samlet sett vurderes ikke forslagene å medføre vesentlige økonomiske konsekvenser. I saker som ikke påklages vil endringene som foreslås innebære en klar forenkling og spare ressurser.

Utkastet til kgl.res. har vært forelagt Finansdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i tråd med retningslinjen «Om Kongen i statsråd».

1.1. Videreføring av gjeldende delegeringsvedtak

1.1.1. Vassdragsreguleringsloven

Bestemme om en sak for revisjon av vilkår i konsesjon om vassdragsregulering skal tas opp

Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 8 første og tredje ledd til å bestemme om sak for revisjon av vilkår skal tas opp, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017 og videredelegering til NVE i delegeringsvedtak 30. juni 2021 nr. 2314.

Omgjøring av konsesjonsvilkår etter søknad

Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 9 til å omgjøre vilkår i en konsesjon etter søknad, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017.

Fordeling av konsesjonsavgifter

Kongens myndighet etter § 14 sjette ledd til å fordele konsesjonsavgiften innbyrdes mellom fylkeskommunene og kommunene, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017 og videredelegering til NVE i delegeringsvedtak 30. juni 2021 nr. 2314.

1.1.2. Vannfallrettighetsloven

Revisjon av konsesjonsvilkår

Kongens myndighet etter § 9 første ledd til å bestemme at vilkårene for konsesjon for erverv av eiendomsrett eller bruksrett kan tas opp til revisjon, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017 og videredelegering til NVE i delegeringsvedtak 30. juni 2021 nr. 2314.

Omgjøring av konsesjonsvilkår etter søknad

Kongens myndighet etter § 10 til etter søknad å endre konsesjonsvilkår gitt i medhold av vannfallrettighetsloven, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017.

Beregning og fordeling av konsesjonsavgifter

Kongens myndighet etter § 18 første ledd til å fastsette beregningsgrunnlaget for konsesjonsavgifter, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017.

Kongens myndighet etter § 18 sjette ledd til å fordele konsesjonsavgiften innbyrdes mellom fylkeskommunene og kommunene, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017.

Overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar

Kongens myndighet etter § 23 til å konsesjon til overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017 jf. kgl.res. 30. april 2021.

Tvangsmulkt

Kongens myndighet etter § 33 første ledd til å ilegge tvangsmulkt, delegeres til Energidepartementet. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res av 15. desember 2017 jf. kgl.res. 30. april 2021.

1.1.3. Vannressursloven

Kantvegetasjon og grunneiers vannuttak

Statsforvalteren skal være vassdragsmyndighet etter §§ 11 og 15 tredje ledd. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res. 15. desember 2000.

Begrensninger i rådigheten over eiendom av hensyn til drikkevannsforsyning

Helse- og omsorgsdepartementet skal være vassdragsmyndighet etter § 13 fjerde ledd. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res. 15. desember 2000.

Grunnvannsboring

Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal være vassdragsmyndighet etter § 46 annet ledd. Dette er en videreføring av gjeldende delegering etter kgl.res. 15. desember 2000.

2. Delegering av myndighet etter vassdragsreguleringsloven

2.1. Store vassdragsreguleringer og overføringer

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 3 første, annet og femte ledd til å gi konsesjon for vassdragsreguleringer og overføringer, delegeres til Energidepartementet.

Etter første ledd omfatter delegeringen myndighet til å gi konsesjon for vassdragsreguleringer og overføringer for produksjon av elektrisk energi som øker vannkraften med minst 500 naturhesterkrefter (a) og/eller med minst 3000 naturhesterkrefter i hele vassdraget (b) og/eller som påvirker naturforholdene eller andre allmenne interesser «vesentlig» (c).

Bokstav a og b står sentralt for delegeringsvedtaket, da tersklene i bestemmelsen er så lave at i dag utløses behov for departementsbehandling og kongelig resolusjon for små utbygginger, planendringer eller andre saker om endring av konsesjonsvilkår. Dagens ordning fører til at også utbygginger av småkraftverk (under 10 MW installert effekt) må behandles av Kongen i statsråd dersom utbyggingen innebærer reguleringer eller overføringer. Dette bidrar til at flere saker, også til dels svært små utbyggingssaker, må behandles i tre instanser.

Departementet er ikke kjent med at alternativet i bokstav c har vært benyttet i nyere tid, og bestemmelsen ble foreslått opphevet i forbindelse med lovrevisjonen i 2017. Det ble da påpekt at slike saker uansett vil omfattes av konsesjonspliktbestemmelsen i vannressursloven § 8. Departementet mener på denne bakgrunnen at delegeringen av bokstav c vil være av liten praktisk betydning.

Etter andre ledd omfatter delegeringen myndighet til å gi konsesjon for vannkraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh dersom tiltaket kan være til «nevneverdig skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget eller sjøen». Terskelen vurderes i dag av NVE som ved vedtak av 30. juni 2021 nr. 2314 har fått delegert departementets myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 4, herunder til å avgjøre om et vassdragstiltak trenger konsesjon etter § 3.

Etter femte ledd omfatter delegeringen myndighet til å i konsesjon etter første ledd bokstav c bestemme at § 6, § 8, § 9, § 14, § 16 fjerde ledd, § 22 og § 28 helt eller delvis ikke skal gjelde. Bestemmelsen har liten praktisk betydning da den henger sammen med første ledd bokstav c, som ikke har vært anvendt i nyere tid.

I saker som krever tillatelse fra Kongen gjør NVE i dag forutgående saksbehandling av søknaden, herunder også av eventuelle meldinger og konsekvensutredninger, og avgir en innstilling til departementet. Departementet forbereder så saken og tilrår en kongelig resolusjon som vedtas av Kongen i statsråd etter foreleggelse av saken for berørte departementer. Det er departementets vurdering at en delegering av myndigheten fra Kongen til departementet vil føre til en forenkling og effektivisering av konsesjonsprosessen for vannkraft.

En eventuell videredelegering til NVE, vil legge behandlingen av stor vannkraft til en fagetat, uten politisk behandling. Delegeringen vil også omfatte myndighet til å vurdere og fatte vedtak i saker om revisjon av konsesjonsvilkår for eldre utbygginger. Departementet vil påpeke at det er svært få virkelig store vannkraftprosjekter igjen å bygge ut i Norge. Større saker vil kunne løftes

til behandling i departementet eller Kongen i statsråd. Videre vil saker behandles i departementet ved eventuell klage eller innsigelse.

2.2. Nedleggelse av vannkraftverk som krever tillatelse

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 10 annet ledd til å gi tillatelse for nedleggelse av anlegg, delegeres til Energidepartementet.

En delegering av myndighet vil gjøre det mulig for departementet å gi tillatelse til nedleggelse av anlegg. Det er naturlig at myndigheten til å fatte vedtak om nedleggelse følger myndigheten til å gi konsesjon til utbygging.

Samtykke til nedleggelse av anlegg der Stortinget har samtykket til konsesjon vil fremdeles kreve Stortingets samtykke, jf. § 10 annet ledd.

2.3. Konsesjonsavgifter

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 14 første ledd til å sette vilkår om betaling av konsesjonsavgifter, delegeres til Energidepartementet.

Det tilrås videre at Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 14 tiende ledd annet punktum til å nedsette eller ettergi konsesjonsavgiften for et bestemt tidsrom, delegeres til ED.

Å sette krav til betaling av konsesjonsavgifter i konsesjonen henger sammen med myndigheten til å gi konsesjon. Dersom myndigheten til å gi konsesjon skal delegeres, må også myndigheten til å pålegge og unnta konsesjonsavgifter i den samme konsesjonen delegeres. Dette av hensyn til en helhetlig regulering, slik at man unngår at mindre spørsmål eller forskjellige sider ved en og samme konsesjonssak allikevel må behandles av Kongen i statsråd.

I saker som har vært forelagt Stortinget, vil også nedsettelse av eller ettergivelse for avgiften etter § 14 tiende ledd annet punktum kreve Stortingets samtykke.

2.4. Ytterligere vilkår og pålegg

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven § 20 til å gi ytterligere vilkår og pålegg, delegeres til Energidepartementet.

Å sette ytterligere vilkår i konsesjonen, og gi pålegg i medhold av disse, henger sammen med myndigheten til å gi konsesjon. Dersom myndigheten til å gi konsesjon skal delegeres, må også myndigheten til å sette vilkår i konsesjonen delegeres. Dette av hensyn til en helhetlig regulering, slik at man unngår at små spørsmål eller sider ved en og samme konsesjonssak allikevel må behandles av Kongen i statsråd.

Myndigheten gir også adgang til i konsesjon å gi fagmyndigheter adgang til å gi pålegg for å fremme disse formålene. Når myndigheten delegeres til Energidepartementet, vil departementet sørge for at ansvaret for tilsyn med, og pålegg i medhold av, standardvilkår i konsesjoner som gis, legges til relevante sektormyndigheter. Dagens standardvilkår innebærer at Miljødirektoratet gis ansvar etter naturforvaltningsvilkåret, kulturminneforvaltningen etter vilkår om automatisk fredede kulturminner og Statsforvalteren etter vilkår om forurensning. Med delegeringen vil dagens praksis videreføres.

3. Delegering av myndighet etter vannfallsrettighetsloven

3.1. Ervervskonsesjon

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallsrettighetsloven § 2 første ledd til å gi ervervskonsesjon for vannfall delegeres til Energidepartementet.

En delegering av myndigheten til å gi konsesjon for regulering og utnyttelse av vassdrag henger nært sammen med erverv av vannfallrettighetene det søkes konsesjon for. Departementet avgjør i dag hvorvidt erverv av store vannfall skal forelegges Stortinget, og utarbeider grunnlaget for vurderingen av konsesjonssaken som vedtas av Kongen i statsråd. Å delegere denne myndigheten til Energidepartementet vil innebære en effektivisering ved at saken ikke lenger vil måtte behandles i statsråd.

En delegering videre til NVE fra departementet vil som utgangspunkt kun omfatte ervervskonsesjoner så langt det er nødvendig for å gi konsesjon til utbygging etter vannressursloven og vassdragsreguleringsloven. På denne måten sikres en helhetlig vurdering i én instans og en reell effektivisering også i disse sakene. Dermed unngås at konsesjonsbehandlingen for kraftverket gjøres av NVE, samtidig som departementet og Kongen i statsråd utarbeider og ferdigstiller en ervervskonsesjon. Dersom ervervskonsesjoner ikke delegeres, vil konsesjonsbehandlingen i tilfeller som krever ervervskonsesjon ikke effektiviseres.

3.2. Unntak fra konsesjonsplikt eller vilkår for konsesjon

Det tilrås at Kongens myndighet etter vannfallsrettighetsloven § 3 tredje og fjerde ledd til å gi tillatelse til erverv når vannfall ikke skal utnyttes til kraftproduksjon og sette vilkår ved senere utbygging etter slikt erverv, delegeres til Energidepartementet.

Departementet mener et skille mellom konsesjon for erverv der det skal bygges ut vannkraft og der det ikke skal bygges ut vannkraft vil være kunstig. Dersom departementet får delegert myndighet til å gi ervervskonsesjoner etter § 2, bør departementet også få delegert myndighet til å gjøre den samme vurderingen der fall ikke skal nyttes til kraftproduksjon. På denne måten sikres en helhetlig regulering der departementet avgjør saker om ervervskonsesjon.

3.3. Sette vilkår for konsesjonen

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallsrettighetsloven § 5 til å sette vilkår for ervervskonsesjon, delegeres til Energidepartementet.

Å sette vilkår i konsesjonen henger sammen med myndigheten til å gi konsesjon. Dersom myndigheten til å gi konsesjon skal delegeres, må også myndigheten til å gi vilkår i den samme konsesjonen delegeres. Dette av hensyn til en helhetlig regulering, slik at man unngår at små spørsmål eller sider ved samme konsesjonssak allikevel må behandles av Kongen i statsråd.

3.4. Særlig om statlig og fylkeskommunal forkjøpsrett etter §§ 6 og 7

Statlig og fylkeskommunal forkjøpsrett etter vannfallsrettighetsloven §§ 6 og 7 skiller seg fra de til nå nevnte bestemmelser ved at de i større grad har et politisk aspekt. Hvorvidt staten, eller fylkeskommunen, skal kunne nytte seg av forkjøpsretten bør etter departementets syn avgjøres i departementet.

Etter § 6 tredje ledd oppstår statens adgang til å gjøre forkjøpsrett gjeldende ved førstegangs konsesjonsbehandling av et vannfall når en søknad om konsesjon kommer inn til departementet. Der statens forkjøpsrett ikke gjøres gjeldende skal fylkeskommunen der fallet ligger underrettes med mulighet for å gjøre sin subsidiære forkjøpsrett gjeldende etter § 7. I den grad myndighet til å gi ervervskonsesjoner delegeres videre fra Energidepartementet til NVE, vil departementet i delegeringen sørge for at spørsmål om forkjøpsrett løftes til behandling i departementet.

3.5. Konsesjonsavgifter

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallrettighetsloven § 18 femte ledd til å nedsette eller ettergi avgiften for et bestemt tidsrom, delegeres til Energidepartementet.

Vilkår tilknyttet konsesjonsavgifter henger sammen med myndigheten til å gi konsesjon. Myndigheten til å sette vilkår om konsesjonsavgifter etter § 18 er allerede delegert til departementet, og foreslås videreført. Av hensyn til en helhetlig regulering foreslår departementet derfor at også myndighet til å nedsette eller ettergi konsesjonsavgiften delegeres til departementet.

3.6. Delegering av myndighet fra Kongen til departementet etter kapittel 6

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallrettighetsloven § 24 til å gi konsesjon til overdragelse av 90 prosent andel i selskap delegeres til Energidepartementet.

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallrettighetsloven § 26 til å gi konsesjon til erverv av eierandel i andre selskaper delegeres til Energidepartementet.

Kongens myndighet til å gi konsesjon til overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar etter § 23 er allerede delegert til departementet i gjeldende delegeringsvedtak. De samme hensyn som ligger bak delegeringen av myndighet etter § 23 gjør seg også gjeldende for eventuelle saker som må behandles etter §§ 24 og 26. Slike saker innebærer ofte også at det er søkt om endringer av vilkårene etter § 10, som allerede er delegert til departementet, og bør avgjøres av samme instans.

3.7. Tilbaketrekking av konsesjon

Departementet tilrår at Kongens myndighet etter vannfallsrettighetsloven § 33 annet og tredje ledd til å trekke tilbake konsesjon, delegeres til Energidepartementet.

Dersom Energidepartementet skal ha myndighet til å gi konsesjon, må det også være mulig å trekke en gitt konsesjon tilbake dersom forholdene i den enkelte sak oppfyller lovens krav til uriktige eller ufullstendige opplysninger. På denne måten har vedtaksmyndigheten også myndighet til å trekke tilbake det samme vedtaket.

4. Delegering av myndighet etter vannressursloven

Departementet tilrår at det fastsettes et nytt delegeringsvedtak etter vannressursloven som fastslår hvilke myndigheter som er vassdragsmyndighet etter lovens ulike bestemmelser. Samtidig tilrår departementet at det i vedtaket delegeres mer myndighet fra Kongen til departementet. Det nye delegeringsvedtaket vil oppheve gjeldende delegeringsvedtak etter kgl.res. 15. desember 2000 («Forskrift 15. desember 2000 nr. 1270 om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven»). Det foreslås ikke å videreføre kommunens rolle som vassdragsmyndighet i

delegeringsvedtaket som følge av vedtatte endringer i vannressursloven § 64 om kommunens myndighet. Energidepartementet vil fatte eget delegeringsvedtak om delegering til NVE.

4.1. Delegering av Kongens myndighet til Energidepartementet

Departementet tilrår at Energidepartementet skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven, med unntak for de bestemmelser hvor delegeringen videreføres, jf. punkt 1.2.2, eller noe annet fremgår direkte av loven.

Delegeringen innebærer at departementet får vedtaksmyndighet i saker om konsesjon etter vannressursloven § 8 for konsesjon til kraftutbygginger med installert effekt over 10.000 kW og reguleringer over 500 nat.hk. Det vil føre til at søknader om konsesjon til kraftutbygging ikke lenger vil behandles av Kongen i statsråd og ved kongelig resolusjon. Dagens ordning innebærer at NVE i saker som må behandles av Kongen, gjør all forutgående saksbehandling og avgir innstilling til departementet. Departementet utarbeider deretter forslag til kongelig resolusjon, som igjen behandles av Kongen i statsråd etter foreleggelse for berørte departementer. Det behandles i dag flere små saker etter vannressursloven som med dagens myndighetsfordeling gjennomgår en unødvendig dobbeltbehandling.

Myndighetsdelegeringen fra Kongen til Energidepartementet vil innebære en mindre endring i dagens myndighetsfordeling. Energidepartementet tar sikte på å delegere myndigheten videre til NVE. Ved å delegere myndigheten videre til NVE vil departementet kun behandle klager eller innsigelser til NVEs vedtak. Der vedtak ikke påklages eller blir møtt med innsigelse, vil man ved delegeringen oppnå en reell effektivisering gjennom kortere saksbehandlingstid.

Samtidig vil en delegering av myndighet til departementet føre til at Kongen ikke lenger vil forelegges saker etter vannressursloven, med mindre de anses som «saker av viktighet», jf. Grunnloven § 28. Andre departement vil heller ikke forelegges saker med mindre sakene påklages til departementet eller det fremmes innsigelser mot konsesjonssøknaden. NVEs saksbehandling vil imidlertid sørge for god involvering av berørte direktorater og andre myndigheter i den enkelte sak. Videre vil det i høringsrunden være adgang for berørte interesser å komme med innspill. Ved uenighet vil berørte interesser ivaretas igjennom både innsigelse- og klageadgangen. Dette fungerer godt på andre områder der NVE er delegert myndighet til å treffe førsteinstansvedtak.

At saker kan vedtas av NVE som førsteinstans, vil innebære en forenkling og effektivisering. Ikke alle vedtak påklages eller blir møtt med innsigelse, og eventuelle klager og innsigelser sluttbehandles av departementet, og ikke ved kgl.res. Et vedtak i sak om klage eller innsigelse vil være av mindre omfang enn kgl.res. Ved at sakene ikke behandles i statsråd blir de formelle prosedyrene enklere, og kan trolig gjøres raskere. NVE må imidlertid både fatte førsteinstansvedtak og forberede eventuelle klagesaker/innsigelsessaker. Dersom saker kun delegeres til departementet, blir klageinstansen Kongen i statsråd. For disse sakene vil forenkling og effektivisering i realiteten kun oppnås dersom det blir slik at vedtak i hovedsak ikke påklages.

Delegeringen vil i praksis kun gjelde søknader under 40 GWh, da kraftverk over denne grensen behandles etter vassdragsreguleringsloven.

Myndigheten til å gi konsesjon for mini- og mikrokraftverk, vannkraftverk under 1 MW, er lagt direkte til kommunen, og omfattes derfor ikke av delegeringen, jf. vrl. § 64.

Da bestemmelsene om hvem som er vassdragsmyndighet gjelder delegering av myndighet og ikke innebærer å frata eller pålegge noen rettigheter og plikter, mener departementet at det ikke er grunnlag for å fastsette det nye delegeringsvedtaket i forskrifts form.

4.2. Tilpasning til kommuneloven

Etter vannressursloven § 64 fastsetter Kongen hvem som er vassdragsmyndighet, og gjeldende bestemmelser om delegering omfatter også myndighet til kommunen i enkelte saker.

Departementet tilrår at det ikke inntas bestemmelser om kommunens myndighet etter vannressursloven i det nye delegeringsvedtaket, samtidig som gjeldende delegeringsvedtak gitt ved kgl.res. 15. desember 2000 oppheves. Endringene som foreslås følger opp Prop. 107 L (2023–2024) Endringer i sektorlovgivningen for å sikre at oppgaver til kommuner og fylkeskommuner tildeles i lover og forskrifter (tilpasning til kommuneloven) hvor det ble uttalt:

«Gjeldende delegeringsvedtak og forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet (forskrift 15. desember 2000 nr. 1270) vil bli oppdatert ved at kommunen tas ut av opplistingen over hvem som er vassdragsmyndighet på regionalt og lokalt nivå hva gjelder de aktuelle bestemmelsene. Dette vil skje i en egen prosess.»

Kommunens rolle etter vannressursloven fremgår nå direkte i loven. Bestemmelsene i delegeringsvedtaket og forskriften er derfor overflødig. Forslaget var på høring i forbindelse med endringene i vannressursloven, og antas ikke å ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

Energidepartementet

t i l r å r:

Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven, vannfallrettighetsloven og vannressursloven delegeres til Energidepartementet. Delegeringen fastsettes i samsvar med vedlegg til resolusjonen.

Vedlegg til kongelig resolusjon 29. august 2025 om delegering av Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven, vannfallrettighetsloven og vannressursloven til Energidepartementet

Delegering av Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven, vannfallrettighetsloven og vannressursloven

I

Delegering av Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven til Energidepartementet:

Energidepartementet delegeres myndighet etter følgende bestemmelser i lov 14. desember 1917 nr. 17 om regulering og kraftutbygging i vassdrag:

- § 3 første ledd (myndighet til å gi konsesjon for vassdragsreguleringer og overføringer for produksjon av elektrisk energi)
- § 3 annet ledd (myndighet til å gi konsesjon for vannkraftverk med midlere årsproduksjon over 40 GWh)
- § 3 femte ledd (bestemme i konsesjon at enkelte bestemmelser ikke skal gjelde)
- § 8 første og tredje ledd (bestemme om sak for revisjon av vilkår i konsesjon om vassdragsregulering skal tas opp)
- § 9 (omgjøring av konsesjonsvilkår etter søknad)
- § 10 annet ledd (samtykke til nedleggelse)
- § 14 første ledd (myndighet til å sette vilkår om betaling av konsesjonsavgifter)
- § 14 sjette ledd (innbyrdes fordeling av konsesjonsavgiften til fylkeskommuner og til kommuner)
- § 14 tiende ledd annet punktum (nedsette eller ettergi avgiften for et bestemt tidsrom)
- § 20 (gi ytterligere vilkår og pålegg)

Delegering av Kongens myndighet etter vannfallrettighetsloven:

Energidepartementet delegeres myndighet etter følgende bestemmelser i lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv.:

- § 2 (myndighet til å gi konsesjon til erverv av fallrettigheter over 4000 naturhesterkrefter)
- § 3 tredje ledd (myndighet til å gi tillatelse til erverv når vannfall ikke skal nyttes til kraftproduksjon)
- § 3 fjerde ledd (myndighet til å sette vilkår ved senere utbygging)
- § 5 (myndighet til å sette vilkår for erverv)
- § 9 første ledd (myndighet til å bestemme om vilkårene for konsesjon for erverv av eiendomsrett eller bruksrett kan tas opp til revisjon)
- § 10 (omgjøring av konsesjonsvilkår etter søknad)

- § 18 første ledd (fastsette beregningsgrunnlag for konsesjonsavgifter)
- § 18 femte ledd (innløsning av og nedsettelse eller ettergivelse av avgiften i saker som ikke har vært forelagt Stortinget)
- § 18 sjette ledd (innbyrdes fordeling av konsesjonsavgiften til fylkeskommunen og til kommunen)
- § 23 (overdragelse av andel i selskap med begrenset ansvar)
- § 24 (overdragelse av 90 prosent andel i selskap)
- § 26 (erwerb av eierandel i andre selskaper)
- § 33 første ledd (myndighet til å ilegge tvangsmulkt)
- § 33 annet ledd (myndighet til å trekke tilbake konsesjon)
- § 33 tredje ledd (myndighet til å fastsette frist for overdragelse ved tilbaketrekking av konsesjon)

II

I medhold av vannressursloven § 64 første ledd bestemmes hvem som skal være vassdragsmyndighet:

- Statsforvalteren skal være vassdragsmyndighet etter §§ 11 og 15 tredje ledd.
- Helse- og omsorgsdepartementet skal være vassdragsmyndighet etter § 13 fjerde ledd.
- Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal være vassdragsmyndighet etter § 46.
- Energidepartementet skal være vassdragsmyndighet etter de øvrige bestemmelsene.

III

Opphevelse av tidligere delegeringsvedtak

Følgende tidligere delegeringsvedtak oppheves:

- Kongelig resolusjon 15. desember 2017 nr. 2035 om delegering av Kongens myndighet etter vassdragsreguleringsloven og vannfallrettighetsloven til Energidepartementet.
- Kongelig resolusjon 15. desember 2000 nr. 1270 om fastsettelse av hvem som skal være vassdragsmyndighet i henhold til vannressursloven (forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).
- Kongelig resolusjon 28. juni 2002 nr. 691 om delegasjon av konsesjonsmyndighet etter vannressursloven § 8 (forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).

- Kongelig resolusjon 2. august 2002 nr. 874 om delegasjon av konsesjonsmyndighet etter vannressursloven (forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).
- Kongelig resolusjon 10. desember 2004 nr. 1608 om delegasjon av konsesjonsmyndighet etter vannressursloven § 8 (forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).
- Kongelig resolusjon 17. desember 2004 nr. 1645 om delegasjon av konsesjonsmyndighet etter vannressursloven § 8 (forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).
- Kongelig resolusjon 26. mars 2010 nr. 444 om delegering av myndighet etter lov 24. november nr. 82 om vassdrag og grunnvann § 60a (forskrift om endring i forskrift om hvem som skal være vassdragsmyndighet etter vannressursloven).

VI

Vedtakene i punkt I, II og III trer i kraft 1. september 2025.